

Sygn. akt *IV C 75/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: Katarzyna Ponichtter

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 maja 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa

L. K. – syndyka masy upadłości (...) w N. w upadłości

przeciwko pozwanym

B. S. oraz S. S.

o zapłatę

- 1) utrzymuje w całości nakaz zapłaty wydany w sprawie przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu nakazowym w dniu 26 września 2016 r. pod sygn. akt IV Nc 842/16;
- 2) zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1.800,00 zł (tysiąc osiemset złotych), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wywołanego wniesieniem przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty.

Sygn. akt IV C 75/18

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem z dnia 9 września 2016 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 38) spółdzielnia pod nazwą (...) w N. z siedzibą w N. (Bank) wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, żądając, aby Sąd nakazał B. S. oraz S. S. (pозwani) zapłatę na rzecz Banku:

- 1) kwoty 161.646,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty,
- 2) zwrotu kosztów postępowania nakazowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Na wypadek wniesienia przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty Bank wniosł o:

- 1) wyznaczenie rozprawy,
- 2) utrzymanie w całości nakazu zapłaty, który zasądzałby kwoty dochodzone pozwem,
- 3) zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

(pozew – k. 2 i n.)

Dnia 26 września 2016 r. pod sygnaturą akt IV Nc 842/16 Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (nakaz zapłaty), którym zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz Banku kwotę 161.646,60

zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 7.438,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(nakaz zapłaty – k. 43 i n.)

Dnia 20 października 2016 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 96) pozwani złożyli zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o:

- 1) uchylenie nakazu zapłaty,
- 2) oddalenie powództwa w całości,
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania podnieśli w szczególności zarzuty następujące:

- zarzut nieistnienia roszczenia dochodzonego pozwem,
- zarzut wygaśnięcia roszczenia dochodzonego pozwem,
- zarzut nieudowodnienia roszczenia.

(zarzuty – k. 96 i n.)

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy:

- 1) z urzędu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.) zawiesił postępowanie z przyczyny ogłoszenia upadłości powoda,
- 2) na podstawie art. 180 § 1 pkt 5 lit. 5 k.p.c. podjął zawieszony postępowanie z udziałem L. K. – syndyka masy upadłości Banku po stronie powoda.

(postanowienie – k. 161)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 10 kwietnia 2015 r. Bank, oznaczony zawarł z pozwanymi, oznaczonymi w umowie jako kredytobiorca, umowę o udzielenie kredytu inwestycyjnego nr (...) (umowa).

W umowie strony ustaliły szczególności, że:

- 1) Bank udziela kredytobiorcy na podstawie jego wniosku nr (...) z dnia 9 kwietnia 2015 r. kredytu inwestycyjnego w wysokości 150.000,00 zł na sfinansowanie zakupu ładowarki teleskopowej używanej marki (...) numer (...) rok produkcji 2001 (§ 1 umowy – k. 13);
- 2) kredytu udzielono na okres od dnia 10 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2020 r. na warunkach określonych w umowie oraz „Regulaminie kredytowania (...) w N.” (§ 2 pkt 1 umowy – k. 13);
- 3) Bank otworzy dla kredytobiorcy rachunek kredytowy nr (...) w dniu realizacji kredytu i stawia do dyspozycji kredytobiorcy kredyt w dniu 10 kwietnia 2015 r. w kwocie 150.000,00 zł (§ 2 pkt 2 lit. a umowy – k. 13);
- 4) kwota wykorzystanego kredytu jest oprocentowana wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie jest naliczane (§ 3 ust. 1 umowy – k. 13);

5) odsetki są naliczane w okresie miesięcznym; do naliczania oprocentowania przyjmuje się zasadę, że rok liczy 365 dni; odsetki naliczane są za faktyczną ilość dni i pobierane są co miesiąc ostatniego dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 30 kwietnia 2015 r. w formie wpłaty gotówkowej dokonanej przez kredytobiorcę lub innej uzgodnionej z Bankiem (§ 3 ust. 6 umowy – k. 13 odwrót);

6) od niespłaconej w terminie części lub całości kredytu (zadłużenia przeterminowanego) Banku przysługiwać będą odsetki wg stopy procentowej obowiązującej w Banku dla należności przeterminowanych, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 10% (tj. 4 stopa kredytu lombardowego NBP) w stosunku rocznym (§ 3 ust. 7 umowy – k. 13 odwrót);

7) od niespłaconych w terminie odsetek nie nalicza się odsetek przeterminowanych (§ 3 ust. 8 umowy – k. 13 odwrót);

8) kredytobiorca zobowiązuje się dokonać spłaty kredytu w 59 ratach miesięcznych w następujących kwotach oraz terminach:

- pierwsza rata płatna w dniu 31.05.2015 r. w kwocie 2.100,00 zł,
- następne 57 rat płatnych ostatniego dnia każdego miesiąca w kwocie 2.550,00 zł,
- ostatnia rata płatna w dniu 31 marca 2010 r. w kwocie 2.550,00 zł (§ 4 umowy – k. 13 odwrót);

9) kredytobiorca dokona spłaty należności wynikających z niniejszej umowy w kasie Banku lub innej formie uzgodnionej z Bankiem (§ 5 ust. 1 umowy – k. 13 odwrót);

10) prawne zabezpieczenie spłaty kredytu stanowi m.in. weksel własny in blanco kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową (§ 8 ust. 1 lit. c umowy – k. 13 odwrót);

11) dokumentację związaną z zabezpieczeniem kredytu stanowi m.in. podpisany weksel in blanco kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową (§ 8 ust. 2 lit. c umowy – k. 13 odwrót);

12) w razie stwierdzenia przez bank, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, Bank może:

- a) wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części,
- b) zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu bądź przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez bank (§ 10 ust. 1 umowy – k.14);

13) okres wypowiedzenia, o którym mowa w § 10 ust. 1 wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłości kredytobiorcy 7 dni (§ 14 umowy – k.14);

14) zmiana warunków umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, wyjątkiem zmiany oprocentowania kredytu, która jest dokonywana w trybie określonym w § 3 umowy (§ 15 umowy – k. 14 odwrót).

(umowa – k. 13 i n.).

W chwili zawarcia umowy pozwani byli małżeństwem i pozostawali małżeństwem w chwili zamknięcia rozprawy.

(oświadczenia pozwanych – k. 67 i n., bezsporne)

W chwili zawarcia umowy pozwany był przedsiębiorcą, prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) i w umowie został oznaczony jako osoba prowadząca tę działalność gospodarczą.

(umowa – k. 13 i n.)

W chwili zamknięcia rozprawy działalność gospodarcza pozwanego pozostawała zawieszona od dnia 1 września 2016 r.

(wydruk z CEIDG – k. 126)

Przy zawarciu umowy, tj. w dniu 10 kwietnia 2015 r. każdy z pozwanych wystawił weksel, który osobiście podpisał. Poza słowem „weksel” oraz oznaczeniem pozwanych zawierających ich imię i nazwisko oraz numery PESEL, w chwili wystawienia weksle nie zawierały innych treści.

(weksle – k. 15 i n.)

Równocześnie z wystawieniem weksli każdy z pozwanych złożył Bankowi załączone do weksli deklaracje wekslowe na zabezpieczenie spłaty kredytu wynikającego z umowy.

W deklaracjach każdy z pozwanych oświadczyli w szczególności, że składa na rzecz oraz do dyspozycji Banku wystawiony przez siebie weksel in blanco z klauzulą „bez protestu”, który Bank będzie miał prawo wypełnić na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanych z tytułu kredytu wynikającego z umowy wraz z odsetkami, prowizją i kosztami oraz datą płatności według własnego uznania, przy czym w przypadku wypełnienia weksla Bank miał zawiadomić o tym fakcie pozwanych listem przynajmniej na 7 dni przed upływem terminu płatności.

(deklaracje wekslowe – k. 17 i n.)

Powołując się na bezskuteczny upływ terminu płatności raty spłaty kredytu, pismem z dnia 4 stycznia 2016 r. Bank wezwał pozwanych do spłaty zaległości w terminie do 15 stycznia 2016 r. przez zapłatę łącznej sumy 24.497,29 zł, w tym: 17.850,00 zł kapitału oraz 6.647,29 zł odsetek. Wezwanie zostało doręczone pozwanym w dniu 5 lutego 2016 r.

(wezwanie do zapłaty – k.19, zwrotne potwierdzenie odbioru – k.20).

Powołując się na brak terminowej obsługi kredytu oraz na § 10 umowy, pismem z dnia 23 maja 2016 r. Bank oświadczył o wypowiedzeniu pozwanym umowy i wezwał ich do natychmiastowego zapłacenia sumy 159.115,80 zł, na którą składały się kwota niespłaconego kredytu (147.900,00 zł) oraz odsetek wymagalnych na dzień 23 maja 2016 r. (11.215,00 zł). Pismo z wypowiedzeniem umowy zostało doręczone w dniu 13 czerwca 2016 r.

(wypowiedzenie umowy o kredyt inwestycyjny – k. 21, zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 22)

Pismem z dnia 19 lipca 2016 r. Bank wezwał pozwanych do zapłaty do dnia 29 lipca 2016 r. kwoty 160.998,27 zł, na którą składały się niespłacony kapitał (147.900,00 zł), odsetki zapadłe (1.944,99 zł) oraz odsetki za zwłokę (11.153,28 zł). Wezwanie zostało doręczone pozwanym w dniu 8 sierpnia 2016 r.

(ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 25)

Pismem z dnia 4 sierpnia 2016 r. Bank poinformował pozwanych, że w dniu 4 sierpnia 2016 r. wypełnił weksel o brakujące elementy zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 10 kwietnia 2015 r., tj. uzupełnił go o kwotę 161.636,60 zł oraz termin płatności na dzień 26 sierpnia 2016 r. Równocześnie wezwał pozwanych do wykupu tak wypełnionego weksla. Pisma zostały doręczone pozwanym w dniu 24 sierpnia 2016 r.

(wezwania do wykupu weksla – k. 27 i n., zwrotne potwierdzenia odbioru – k. 34 i n.)

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2016 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt X GU 1579/16 przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawa w Warszawie ogłoszono upadłość Banku oraz wyznaczono syndyka w osobie L. K..

(postanowienie z dnia 19 grudnia 2016 r. – k. 110)

Pozwani w okresie obowiązywania umowy spłacili kwotę 3.689,18 zł z należności z tytułu umowy wpłatą z dnia 30 czerwca 2015 r., w tym:

- 2.100,00 zł na poczet niespłaconego kapitału (pierwsza rata),

- 1.571,92 zł odsetek wynikających z umowy
- 17,26 zł odsetek karnych.

(fakt przyznany przez powoda, wydruk operacji – k. 208)

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie odpowiednich dokumentów urzędowych oraz prywatnych, złożonych przez strony w załączeniu do pism procesowych. W takim stanie Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne zgodnie z art. 244 oraz 245 k.p.c. z uwzględnieniem okoliczności bezspornych oraz przyznanych między stronami zgodnie z art. 229 oraz 230 k.p.c.

Na rozprawie w dniu 24 maja 2018 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanych o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (protokół rozprawy – k. 236), zawarty w piśmie procesowym z dnia 23 maja 2016 r. (k.238). Przyczyną oddalenia wniosku dowodowego było w pierwszej kolejności spóźnienie dowodu w rozumieniu art. 217 § 2 i 3 w związku z art. 207 § 6 k.p.c. Dalszą przyczyną była także nieprzydatność wnioskowanego środka dowodowego do ustaleń faktycznych, skoro pozwani nie udokumentowali jakichkolwiek wpłat. W takim stanie dowodów, przedmiotem ewentualnej opinii biegłego nie mogło być obliczenie pozostałej do spłaty sumy z tytułu kredytu, a wyłącznie sprawdzenie rachunkowe przedstawionej przez powoda kalkulacji odsetek. Po odjęciu od sumy należności Banku tej kwoty spłaty, która została przyznana przez powoda, do sprawdzenia rachunkowego kalkulacji wyszczególnionych przez powoda w odpowiednim piśmie przygotowawczym (k. 220 i n., skorygowane na k. 226 i n.) wystarcza zwykły kalkulator odsetek, skoro daty wymagalności poszczególnych kwot wynikały z umowy.

Stwierdzenie, że wnioskowany dowód z opinii biegłego był dowodem spóźnionym, jest uzasadnione tokiem procesu. Pozwani wnieśli zarzuty dnia 20 października 2016 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – k. 96), a następnie złożyli przed pierwszą z rozpraw szereg pism procesowych (dnia 23 stycznia 2017 r. – k. 115 i n., dnia 17 marca 2017 r. – k. 145 i n., dnia 14 czerwca 2017 r. – k. 171 i n.). Pozwani byli następnie zawiadamiani o każdej z rozpraw wyznaczanych kolejno na dni 4 i 18 kwietnia oraz 24 maja 2018 r., a ich pełnomocnik był na podstawie art. 208 § 1 pkt 1 k.p.c. wzywany do stawienia się na każdej z tych rozpraw w celu wysłuchania (zarządzenie – k. 116, postanowienie – k. 222 i 230). Nie stawił się jednak na żadnej z rozpraw, zaś oddalony wniosek dowodowy złożył w taki sposób, że składowi orzekającemu został on przedstawiony dopiero w dniu ostatniej rozprawy. Wniosek został bowiem zawarty w piśmie z dnia 23 maja 2018 r. (data pieczęci biura podawczego Sądu Okręgowego w Warszawie – k. 238) na niedługo przed zakończeniem urzędowania Sądu Okręgowego w Warszawie (wpływ zarejestrowano o godzinie 14:33, a tamtego dnia odpowiednie biuro Sądu Okręgowego w Warszawie urzędowało do 15:30), zaś rozprawa była wyznaczona na dzień 24 maja 2018 r. na godzinę 10¹⁵.

Jakkolwiek pierwsze z zarządzeń o wezwaniu pełnomocnika pozwanych na rozprawę (tj. na dzień 4 kwietnia 2018 r.) nie zostało wykonane prawidłowo, gdyż sekretarz błędnie zapisał, że obecność nie jest obowiązkowa (kopia wezwania - k. 218), dalsze wezwania (tj. na dni 18 kwietnia i 24 maja 2018 r.) miały już treść poprawną (kopie wezwań – k. 224 i 233). Co prawda zawiadomienia o pierwszych dwóch rozprawach zostały doręczone na dzień przed odpowiednimi rozprawami (k. 220A i 229A), czyli bez zachowania terminu wymaganego w art. 149 § 2 zdanie trzecie i czwarte k.p.c., jednakże nic nie stało na przeszkodzie temu, aby odpowiedni wniosek został w takich wypadkach złożony na piśmie bezpośrednio po tych rozprawach. Pełnomocnik pozwanych, wbrew dobrym obyczajom, wymaganym przez art. 3 k.p.c., ani razu nie uprzedził o zamierzonej nieobecności. Ani razu nie wnioskował też o odroczenie rozprawy na podstawie art. 149 § 2 zdanie trzecie i czwarte k.p.c. To Sąd Okręgowy, z lojalności procesowej, domniemywał, że każdorazowe niestawiennictwo pełnomocnika pozwanego może być usprawiedliwione przez brak czasu na przygotowanie do stawiennictwa na rozprawie (protokoły rozpraw – k. 121 i n. oraz 230 i n.), zakładając że odpowiedni wniosek może nadejść do Sądu z opóźnieniem, w związku z czym Sąd z urzędu odraczał rozprawy, nie chcąc pozbawiać pozwanych możliwości obrony. Pełnomocnik pozwanych spodziewanych wniosków o odraczenie rozpraw jednak nie złożył, a i po rozprawach nie wyjaśnił przyczyny permanentnych nieobecności.

Powyższe uzasadnia ocenę, że pozwani celowo zmierzali do przewlekania postępowania przez uniemożliwienie rozpytania na podstawie art. 212 k.p.c. o fakty, które powinni sami wyjaśnić Sądowi zgodnie z art. 3 k.p.c., po to tylko aby po ponad półtora roku od doręczenia odpisu nakazu zapłaty złożyć wnioski dowodowe, którego celowości nie sygnalizowali choćby z ostrożności procesowej, pomimo że już od chwili złożenia zarzutów pozwani byli reprezentowani przez pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego. W takim stanie zasadną jest ocena, że pozwani nie wykazali przewidzianych w art. 207 § 6 k.p.c. wyjątkowych przesłanek do uwzględnienia spóźnionego wniosku, nie wykazawszy wcale, aby właśnie na posiedzeniu przeznaczonym do zamknięcia rozprawy powstała potrzeba zgłoszenia nowego dowodu, tym bardziej, gdy po złożeniu odpowiedzi na zarzuty (pismo powoda – k. 190 i n.) powód nie przedstawił żadnych istotnych nowych twierdzeń lub dowodów. Z tych przyczyn uwzględnienie spóźnionego wniosku dowodowego pozwanych prowadziło do nieuzasadnionego przewlekania postępowania, czemu Sąd przeciwdziałał zgodnie z art. 6 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Wydany w sprawie nakaz zapłaty podlega utrzymaniu w mocy, a powodowi należy się od pozwanych zwrot dodatkowych kosztów zastępstwa procesowego, wywołanych wniesieniem przez pozwanych zarzutów, albowiem powód wykazał zarówno zasadność, jak i wysokość dochodzonego i zabezpieczonego wekslem roszczenia, zaś pozwani nie wykazali, ażeby roszczenie nie istniało, w szczególności nie wykazali, aby wiarygodność z tego tytułu uległa umorzeniu wskutek spełnienia świadczenia w całości lub części, albo aby nie była wymagalna.

Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowią przepisy przywołane oraz omówione w dalszej części uzasadnienia, w szczególności przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (prawo wekslowe) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (prawo bankowe) w związku z odpowiednimi przepisami o skutkach niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań oraz przepisami o postępowaniu nakazowym.

Zgodnie z art. 69 Prawa bankowego w związku z art. 353¹ i 354 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (k.c.), kredytobiorca, zawierając umowę kredytu, zobowiązuje się do spłacenia bankowi zaciągniętego kredytu na warunkach określonych w umowie kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Jeżeli kredytobiorca nie wywiązuje się ze swojego obowiązku i zaprzestaje spłaty kredytu zgodnie z umową, bank ma prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem terminu 30 dniowego zgodnie z art. 75 Prawa bankowego.

Zgodnie z umową kredyt został udzielony w określonym celu inwestycyjnym, a pozwany został oznaczony w umowie jako przedsiębiorca. Z treści umowy oraz jej celu oczywiście wynika, że pozwana nie występowała w umowie jako konsument, lecz jako małżonka przedsiębiorcy. Pozwani nie wykazali zresztą, aby przedmiot prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej (przedsiębiorstwo w rozumieniu przedmiotowym) stanowiło majątek osobisty pozwanego, co uzasadnia stwierdzenie, że na obojgu pozwanych ciążył zwykły obowiązek dowodzenia własnych twierdzeń (zarzutów), bez możliwości korzystania z przywileju przerzucania ciężaru odpowiednich dowodów na Bank i jego następcę, dopuszczanego w orzecznictwie sądów powszechnych w sprawach z udziałem konsumentów.

Zgodnie z art. 6 k.c. powód wykazał fakt zawarcia umowy oraz postawienia określonej sumy środków pieniężnych do dyspozycji pozwanych kredytobiorców. Z treści umowy wynikały terminy odpowiednich spłat, do których zobowiązali się pozwani. W sporze bez udziału konsumenta po stronie pozwanej, to kredytobiorca powinien wykazać, że spełnił odpowiednie świadczenie lub że zaszły inne zdarzenia ze skutkiem wygaśnięcia zobowiązania (np. ugoda, odnowienie, zwolnienie z długu).

Jeżeli zatem pozwani twierdzili, że kredyt spłacili lub że doszło do porozumienia stron co do wygaśnięcia zobowiązania, powinni zgodnie z art. 6 k.c. udowodnić odpowiednio albo fakt własnych wpłat, albo zawarcia odpowiednich porozumień.

W toku postępowania pozwani podnieśli w szczególności zarzuty nieistnienia, wygaśnięcia oraz nieudowodnienia roszczenia, jednakże były to zarzuty niezasadne.

Podniesiony przez pozwanych zarzut wygaśnięcia roszczenia dochodzonego pozwem był oparty na twierdzeniu, że wedle historii rachunku bankowego obsługującego kredyt pozwanych pozwani dokonali pełnej spłaty ze skutkiem umorzenia wierzytelności banku, w szczególności przez jednorazową wpłatę kwoty 137.700,00 zł w dniu 31 października 2015 r. (uzasadnienie zarzutów – k. 56). Pozwani nie przedłożyli jednak jakiegokolwiek wiarygodnego dowodu na spłatę swego zadłużenia. Przedstawiony przez pozwanych w załączeniu do pozwu wydruk wycinkowej części historii rozliczeń rachunkowych z Bankiem nie jest wiarygodnym dowodem (wygenerowany elektronicznie wyciąg – k. 64). Tym bardziej że sam dokument nie ma cech odpowiedniego pokwitowania, a powód wiarygodnie wyjaśnił (odpowiedź powoda na zarzuty – k. 190 i n.), że odpowiedni zapis nie stanowił potwierdzenia faktycznej wpłaty, lecz był wynikiem przeksięgowania rachunkowego przez sam Bank według odpowiednich grup kategorii kredytowych na zasadach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2008 r., nr 235, poz. 1589 z późn. zm.).

Twierdzenia pozwanych o zapłacie kredytu jednorazowym świadczeniem 137.700,00 zł są zresztą zupełnie niewiarygodne w kontekście sytuacji majątkowej pozwanych. Niewiarygodne jest zresztą, aby przedsiębiorca, który rzeczywiście dokonałby spłaty kredytu tak wielką sumą nie dysponował później możliwością przedstawienia dowodu potwierdzenia realizacji (polecenia) zwykłego przelewu z własnego lub cudzego rachunku, czy pokwitowania wpłaty gotówkowej, skoro należności miały być spłacane w kasie banku lub w innej formie uzgodnionej z bankiem (§ 5 ust. 1 umowy – k.13 odwrót), zaś zmiana warunków umowy wymagała formy pisemnej pod rygorem nieważności (§ 15 umowy – k.14 odwrót). Powód, postępując zgodnie z art. 3 k.p.c., przedłożył zresztą pełną historię obsługi odpowiedniego rachunku i spłat pozwanych. W takim stanie brak podstaw do stwierdzenia, aby pozwani spełnili z tytułu umowy własne świadczenie w wysokości wyższej, niż suma wpłat przyznanych przez powoda zgodnie z art. 229 k.p.c.

Zgodnie z art. 353 § 1 k.c., zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

W takim stanie Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodne z treścią umowy i przepisami Prawa bankowego, zasadne było wypowiedzenie umowy przed przewidzianym w § 2 ust. 1 umowy terminem zapłaty ostatniej raty, tj. przed dniem 31 marca 2020 r., a to z przyczyny niespełnienia przez pozwanych odpowiednich świadczeń pomimo dokonania przez Bank odpowiednich wezwań.

Odpowiednie odsetki można wyliczyć przy pomocy odpowiednich kalkulacji na podstawie samej umowy oraz znanych dat wymagalności odpowiednich rat, wreszcie daty wymagalności jednorazowej spłaty kredytu wskutek jego wypowiedzenia. Powód przedstawił rzetelną kalkulację i arytmetycznie wykazał, że suma roszczenia dochodzonego na podstawie odpowiednich weksli nie przekracza sumy należności z tytułu umowy.

Skoro odpowiednie weksle zabezpieczały roszczenie Banku z tytułu umowy, niezasadne są twierdzenia pozwanych o braku podstaw do wypełnienia weksli zgodnie z deklaracjami wekslowymi.

To, że powód przedłożył Sądowi zarówno oryginały wypełnionych weksli, jak również poświadczony za zgodność z oryginałami kopie weksli zawierających jedynie podpisy pozwanych jest w tym wypadku bez istotnego znaczenia. Niewątpliwie pozwani byli przecież wzywani do wykupienia weksli z informacją, że zostały one wypełnione i niewątpliwie wcześniej te dokumenty były w posiadaniu Banku jako opatrzone samymi podpisami pozwanych. Jest oczywiste że Bank po wypełnieniu weksli mógł zachować kopie tych dokumentów w wersji jeszcze niewypełnionej. W takim razie opatrzenie poświadczenia zgodności tych kopii z oryginałami datą późniejsza niż data faktycznej utraty przez dokumenty cech niezupełności, może być co najwyżej dowodem na wadliwość poświadczania odpowiednich odpisów według art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ale już nie dowodem na to, że oryginały weksli nie zostały właściwie wypełnione. Zachowane kopie weksli niezpełnionych mają w tej sprawie zresztą znaczenie

wyłącznie pogładowe. O ważności weksli decyduje ich zupełna forma i treść, czyli elementy przewidziane w art. 101 Prawa wekslowego. Wystawienie weksla niezupełnego (weksel in blanco) wraz z porozumieniem co do późniejszego uzupełnienia weksla przez posiadacza zostało wprost dopuszczone w ustawie na podstawie art. 10 w związku z art. 103 Prawa wekslowego.

Zarzuty pozwanych co do zainteresowania Bankiem ze strony organów nadzoru nad instytucjami finansowymi oraz organów ścigania nie mają istotnego znaczenia w sprawie. Komisja Nadzoru Finansowego rzeczywiście złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości Banku (postanowienie – k.110). W niniejszej sprawie wywołało to wyłącznie skutki w zakresie przekształcenia podmiotowego po stronie powodowej. Przyczyny takiego przekształcenia nie wpływają jednak na ważność samej umowy i wymagalność wynikającej z niej wierzytelności.

Dlatego Sąd Okręgowy nie stwierdził podstaw do uchylenia nakazu zapłaty i do oddalenia powództwa w całości lub w części.

Upadłość Banku została ogłoszona w toku postępowania już po wydaniu nakazu zapłaty. Zgodnie z art. 144 ust. 1 oraz 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, wskutek ogłoszenia upadłości dalsze postępowanie w sprawie mogło być kontynuowane wyłącznie z udziałem właściwego syndyka po stronie powodowej, występującego na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Właściwy syndyk masy upadłości jest swoistym następcą prawnym powoda pod tytułem ogólnym. W razie uprawomocnienia się nakazu zapłaty odpowiedni tytuł wykonawczy zostanie wystawiony na rzecz właściwego syndyka masy upadłości odpowiednio do przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, co powoduje, że nie ma potrzeby uchylenia wyrokiem nakazu zapłaty i ponownego zasądzenia w wyroku tych samych sum na rzecz właściwego syndyka.

Z tych przyczyn i zgodnie z art. 496 k.p.c., uznawszy powództwo za usprawiedliwione w całości, Sąd Okręgowy wyrokiem utrzymał nakaz zapłaty w całości w mocy.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł w wyroku o kosztach postępowania powstałych wskutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty.

Zasądzona w wyroku od pozwanego dodatkowa kwota tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz powoda, zastępowanego przez pełnomocnika procesowego w osobie adwokata, została określona na podstawie właściwego rozporządzenia wykonawczego do ustawy – Prawo o adwokaturze w brzmieniu obowiązującym w chwili wszczęcia postępowania (dzień 9 września 2016 r.) i nadal stosowanego w sprawie na podstawie przepisów przejściowych.

Zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia pozwu, stawka minimalna przy wartości przedmiotu sprawy pomiędzy 50.000,00 zł a 200.000,00 zł wynosiła 7.200,00 zł.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia, w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym stawka minimalna wynosiła 75% stawek obliczonych na podstawie § 2 rozporządzenia. Przepis ten stanowił również, że w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów, opłatę ustala się na zasadach ogólnych.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Sąd Okręgowy w nakazie zapłaty zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego (k. 43), co stanowiło 75% stawki obliczonej na podstawie § 2 rozporządzenia obowiązującego w chwili wszczęcia postępowania. Wskutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty, stawka wynagrodzenia podlega ustaleniu na zasadach ogólnych, czyli stanowi kwotę 7.200,00 zł zgodnie z przytoczonymi przepisami.

W takim stanie, utrzymując nakaz zapłaty również w tej części, w jakiej stanowił rozstrzygnięcie o kosztach procesu, Sąd Okręgowy zasądził dodatkowo od pozwanych na rzecz powoda kwotę stanowiącą pozostałe 25% odpowiedniej stawki wynagrodzenia pełnomocnika procesowego, tj. kwotę 1.800,00 zł, przez co dopełnił przyznane powodowi od pozwanych koszty zastępstwa procesowego z tego tytułu do sumy 7.217,00 zł.

Z tych przyczyn i na podstawie przywołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)